

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 12. novembra 2015*

„Predhodno odločanje — Približevanje zakonodaj — Intelektualna lastnina — Avtorska pravica in sorodne pravice — Direktiva 2001/29/ES — Izključna pravica reproduciranja — Izjeme in omejitve — Člen 5(2)(a) in (b) — Izjema za razmnoževanje — Izjema za privatno reproduciranje — Zahteva po koherentnosti pri uporabi izjem — Pojem ‚pravično nadomestilo‘ — Pobiranje nadomestila za večfunkcijske tiskalnike iz naslova pravičnega nadomestila — Sorazmerno nadomestilo — Pavšalno nadomestilo — Kumuliranje pavšalnega in sorazmernega nadomestila — Način izračuna — Upravičenci do pravičnega nadomestila — Avtorji in založniki — Grafične izdaje glasbenih del“

V zadevi C-572/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour d'appel de Bruxelles (Belgija) z odločbo z dne 23. oktobra 2013, ki je prispela na Sodišče 8. novembra 2013, v postopku

Hewlett-Packard Belgium SPRL

proti

Reprobel SCRL,

ob udeležbi

Epson Europe BV,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik tretjega senata v funkciji predsednika četrtega senata, J. Malenovský (poročevalec), M. Safjan, sodnika, ter A. Prechal in K. Jürimäe, sodnici,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 29. januarja 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Hewlett-Packard Belgium SPRL T. van Innis, odvetnik,

— za Reprobel SCRL A. Berenboom, J.-F. Puyraimond, P. Callens, D. De Marez in T. Baumé, odvetniki,

* Jezik postopka: francoščina.

- za Epson Europe BV B. Van Asbroeck, E. Cottenie in J. Debussche, odvetniki,
- za belgijsko vlado J.-C. Halleux in T. Materne, agenta, skupaj s F. de Visscherjem, odvetnikom,
- za češko vlado M. Smolek, agent,
- za Irsko E. Creedon, E. McPhillips in A. Joyce, agenti, skupaj z J. Bridgmanom, BL,
- za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, agentka,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes in T. Rendas, agenta,
- za finsko vlado H. Leppo, agentka,
- za Evropsko komisijo J. Hottiaux in J. Samnadda, agentki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 11. junija 2015

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5(2)(a) in (b) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Hewlett-Packard Belgium SPRL (v nadaljevanju: Hewlett-Packard) in družbo Reprobel SCRL (v nadaljevanju: Reprobel) zaradi zneskov, ki jih ta zahteva od družbe Hewlett-Packard in ki ustrezajo pravičnemu nadomestilu, dolgovanemu iz naslova izjem od pravice reproduciranja.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 31, 32, 35, in 37 Direktive 2001/29 je navedeno:
 - „(31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. Obstoječe izjeme in omejitve pravic, kot jih določajo države članice, je treba ponovno ovrednotiti glede na novo elektronsko okolje. Obstoječe razlike pri izjemah in omejitvah določenih omejenih dejanj imajo neposredne negativne učinke na delovanje notranjega trga avtorske in sorodnih pravic. Takšne razlike lahko kmalu postanejo bolj izrazite z nadaljnjim razvojem čezmejnega izkoriščanja del in čezmejnih dejavnosti. Da bi zagotovili pravilno delovanje notranjega trga, je treba takšne izjeme in omejitve opredeliti bolj usklajeno. Stopnja njihovega usklajevanja mora temeljiti na njihovem vplivu na gladko delovanje notranjega trga.

(32) Ta direktiva določa izčrpno naštete izjeme in omejitve pravice reproduciranja ter pravice priobčenja javnosti. Nekatero izjeme ali omejitve se nanašajo le na pravico reproduciranja, kjer je to primerno. Ta seznam ustrezno upošteva različne pravne tradicije v državah članicah, hkrati pa je njegov cilj zagotoviti delujoč notranji trg. Države članice naj koherentno uporabljajo te izjeme in omejitve, kar bomo ocenjevali ob pregledu izvedbenih predpisov v prihodnosti.

[...]

(35) V določenih primerih izjem ali omejitev naj imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, ki jim bo ustrezno nadomestilo uporabo njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Pri določanju oblike, podrobne ureditve in možne ravni takšnega pravičnega nadomestila naj se upoštevajo posebne okoliščine vsakega primera. Pri ocenjevanju teh okoliščin bi lahko bil koristen kriterij potencialna škoda, ki jo zadevno dejanje povzroči imetnikom pravic. V primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo. Stopnja pravičnega nadomestila naj polno upošteva stopnjo uporabe tehničnih zaščitnih ukrepov, ki jih predvideva ta direktiva. V določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno.

[...]

(37) Obstoječe nacionalne sheme o reprografiji, kjer obstajajo, ne predstavljajo večjih ovir za notranji trg. Državam članicam je treba omogočiti, da predvidijo izjemo ali omejitev glede reprografije.“

4 Člen 2 Direktive 2001/29 določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

- (a) avtorjem za njihova dela;
- (b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;
- (d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;
- (e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

5 Člen 5(2) Direktive 2001/29 določa:

„Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

- (a) v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo kater koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo;
- (b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdelata fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu;

[...]“

6 Člen 5(5) navedene direktive določa:

„Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

Belgijsko pravo

7 Člen 1(1) zakona z dne 30. junija 1994 o avtorski in sorodnih pravicah (*Moniteur belge* z dne 27. julija 1994, str. 19297) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: LDA), določa:

„Avtor literarnega ali umetniškega dela ima izključno pravico, da delo neposredno ali posredno, začasno ali stalno, s kakršnim koli sredstvom ali v kateri koli obliki v celoti ali deloma reproducira ali dovoli tako njegovo reproduciranje.

[...]“

8 Člen 22(1) LDA določa:

„Če je bila objava dela dovoljena, njegov avtor ne more prepovedati:

[...]

4. delnega ali popolnega reproduciranja člankov ali del upodablajoče umetnosti ali reproduciranja kratkih odlomkov drugih del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, če je tako reproduciranje izključno v zasebne namene in ne škoduje običajni uporabi dela;

4.a delnega ali popolnega reproduciranja člankov ali del upodablajoče umetnosti ali reproduciranja kratkih odlomkov drugih del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, če je tako reproduciranje namenjeno ponazoritvi pri poučevanju ali znanstvenem raziskovanju in če je upravičeno z nepridobitnim ciljem in ne škoduje običajni uporabi dela [...]

5. reproduciranja zvočnih in avdiovizualnih del, narejenih v družinskem krogu in namenjenih temu krogu.“

9 Členi od 59 do 61 LDA določajo:

„Člen 59

Avtorji in založniki del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, so upravičeni do nadomestila za njihovo reproduciranje, vključno pod pogoji iz členov 22(1), točki 4 in 4a, [...]

Nadomestilo plača proizvajalec, uvoznik ali pridobitelj znotraj Skupnosti, in sicer ob dajanju naprav, ki omogočajo razmnoževanje varovanih del, v promet na nacionalnem ozemlju.

Člen 60

Fizične ali pravne osebe, ki razmnožujejo dela, ali po potrebi namesto njih osebe, ki napravo za reproduciranje za plačilo ali brezplačno dajejo na voljo drugim, plačajo tudi sorazmerno nadomestilo, ki se določi glede na število narejenih kopij.

Člen 61

Kralj določi znesek nadomestil iz členov 59 in 60 z odlokom, obravnavanim v svetu ministrov. Nadomestilo iz člena 60 se lahko prilagodi glede na zadevne sektorje.

Kralj določi načine pobiranja, razdelitve in nadzora teh nadomestil ter kdaj jih je treba plačati.

Nadomestila iz členov 59 in 60 se ob upoštevanju mednarodnih konvencij v enakih deležih dodelijo avtorjem in založnikom.

Kralj v skladu s pogoji in načini, ki jih določi, pooblasti kolektivno organizacijo, ki zastopa vse organizacije za kolektivno upravljanje pravic, da zagotavlja pobiranje in razdelitev nadomestil.“

- ¹⁰ Zneski pavšalnega nadomestila in sorazmernega nadomestila iz členov 59 in 60 LDA so določeni v členih 2, 4, 8 in 9 kraljevega odloka z dne 30. oktobra 1997 o nadomestilu avtorjem in založnikom za razmnoževanje del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, v zasebne ali didaktične namene (v nadaljevanju: kraljevi odlok). Ti členi določajo:

„Člen 2

(1) Znesek pavšalnega nadomestila, ki velja za fotokopirne stroje, znaša:

1. [5,01] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi manj kot 6 kopij na minuto;
2. [18,39] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi od 6 do 9 kopij na minuto;
3. [60,19] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi od 10 do 19 kopij na minuto;
4. [195,60] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi od 20 do 39 kopij na minuto;
5. [324,33] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi od 40 do 59 kopij na minuto;
6. [810,33] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi od 60 do 89 kopij na minuto;
7. [1 838,98] EUR na fotokopirni stroj, ki naredi več kot 89 kopij na minuto.

Pri določitvi zneska pavšalnega nadomestila se upošteva hitrost črno-belega kopiranja, tudi za fotokopirne stroje, s katerimi se naredijo barvne kopije.

(2) Znesek pavšalnega nadomestila, ki velja za razmnoževalnike in za pisarniške tiskarske stroje za ofsetni tisk, znaša:

1. [324,33] EUR na razmnoževalnik;
2. [810,33] EUR na pisarniški tiskarski stroji za ofsetni tisk.

[...]

Člen 4

Za naprave, ki združujejo več funkcij, enakih funkcijam naprav iz členov 2 in 3, je znesek pavšalnega nadomestila enak najvišjemu znesku od tistih iz členov 2 in 3, ki lahko veljajo za integrirano napravo.

[...]

Člen 8

Če dolžnik ne sodeluje, kot je opredeljeno v členih od 10 do 12, znesek sorazmernega nadomestila znaša:

1. [0,0334] EUR na kopijo varovanega dela;
2. [0,0251] EUR na kopijo varovanega dela, narejeno z napravami, ki jih uporabljajo izobraževalne ustanove ali javne izposojevalnice.

Zneski iz prvega odstavka se za barvne kopije varovanih barvnih del pomnožijo z dve.

Člen 9

Če dolžnik sodeluje pri pobiranju sorazmernega nadomestila, ki ga izvaja organizacija za kolektivno upravljanje pravic, znesek nadomestila znaša:

1. [0,0201] EUR na kopijo varovanega dela;
2. [0,0151] EUR na kopijo varovanega dela, narejeno z napravami, ki jih uporabljajo izobraževalne ustanove ali javne izposojevalnice.

Zneski iz prvega odstavka se za barvne kopije varovanih barvnih del pomnožijo z dve.“

- 11 Sodelovanje iz členov 8 in 9 kraljevega odloka je opredeljeno v njegovih členih od 10 do 12. Člen 10 določa:

„Dolžnik sodeluje pri pobiranju sorazmernega nadomestila, če je:

1. za zadevno obdobje oddal prijavo organizaciji za kolektivno upravljanje pravic v skladu z določbami oddelka 3;
2. organizaciji za kolektivno upravljanje pravic ob oddaji prijave začasno plačal sorazmerno nadomestilo za prijavljeno število kopij varovanih del, pomnoženo z upoštevno tarifo iz člena 9, ter je
3. (a) bodisi soglasno z organizacijo za kolektivno upravljanje pravic pred iztekom roka 200 delovnih dni od dneva, ko je kolektivna organizacija prejela prijavo, ocenil število kopij varovanih del, narejenih v zadevnem obdobju;
(b) bodisi predložil potrebne informacije za pripravo mnenja iz člena 14, če je organizacija za kolektivno upravljanje pravic zahtevala mnenje v skladu s tem členom.“

- 12 Člen 26 kraljevega odloka določa:

„(1) Organizacija za kolektivno upravljanje pravic najpozneje ob koncu drugega leta po začetku veljavnosti tega odloka in nato vsakih pet let pri neodvisni organizaciji naroči izdelavo študije o razmnoževanju del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, v zasebne ali didaktične namene v Belgiji.

(2) Namen te študije je zlasti ugotoviti:

1. število naprav, ki se uporabljajo, in njihovo razdelitev po sektorjih dejavnosti;

2. količino kopij, narejenih s temi napravami, in razdelitev te količine po sektorjih dejavnosti;
3. količino kopij varovanih del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, narejenih s temi napravami, in razdelitev te količine po sektorjih dejavnosti;
4. razdelitev količine kopij varovanih del glede na različne kategorije varovanih del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju;
5. proračun, ki ga dolžniki namenijo za reprodukcijo del, nameščenih na grafičnem ali podobnem mediju, v zasebne ali didaktične namene, ter proračun, ki ga dolžniki namenijo za nadomestilo za reprografijo.

[...]

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 13 Družba Hewlett-Packard v Belgijo uvaža naprave za razmnoževanje za poslovno in domačo uporabo, med drugim večfunkcijske tiskalnike, katerih glavna funkcija je tiskanje dokumentov s hitrostjo, ki se spreminja glede na kakovost tiskanja.
- 14 Reprobel je kolektivna organizacija, ki je zadolžena za pobiranje in razdeljevanje zneskov, ki ustrezajo pravičnemu nadomestilu iz naslova izjeme za razmnoževanje.
- 15 Organizacija Reprobel je s telefaksom 16. avgusta 2004 družbo Hewlett-Packard obvestila, da bi za vsako prodajo večfunkcijskih tiskalnikov načeloma morala plačati dajatev v višini 49,20 EUR na tiskalnik.
- 16 Ker organizirani sestanki in izmenjave dopisov med družbo Hewlett-Packard in organizacijo Reprobel niso pripeljali do dogovora o tarifi, ki se uporablja za te večfunkcijske tiskalnike, je družba Hewlett-Packard 8. marca 2010 pri Tribunal de première instance de Bruxelles (prvostopenjsko sodišče v Bruslju) vložila tožbo proti organizaciji Reprobel. Po eni strani je predlagala, naj to sodišče ugotovi, da za naprave, ki jih je prodala, ni dolžna plačati nobenega nadomestila ali, podredno, da nadomestila, ki jih je plačala, ustrezajo pravičnemu nadomestilu, ki ga je treba plačati na podlagi belgijskih predpisov, razlaganih glede na Direktivo 2001/29. Po drugi strani je predlagala, naj se organizaciji Reprobel naloži, naj v enem letu pripravi študijo, ki bo skladna s študijo iz člena 26 kraljevega odloka in se bo nanašala na število spornih tiskalnikov in njihovo dejansko uporabo kot fotokopirnih strojev za fotokopiranje varovanih del ter bo namenjena primerjavi te uporabe z dejanskimi uporabami vseh drugih naprav za reproduciranje varovanih del, in če tega ne stori, naj se ji naloži denarna kazen v višini 10 milijonov EUR.
- 17 Organizacija Reprobel je 11. marca 2010 pred istim sodiščem vložila tožbo zoper družbo Hewlett-Packard, v kateri je predlagala, naj se tej družbi naloži, da ji iz naslova nadomestil, za katere šteje, da jih ta družba dolguje na podlagi kraljevega odloka, začasno plača 1 EUR.
- 18 Tribunal de première instance de Bruxelles je ta postopka združilo.
- 19 S sodbo z dne 16. novembra 2012 je Tribunal de première instance de Bruxelles razsodilo, da člena 59, prvi odstavek, in 61, tretji odstavek, LDA nista v skladu s pravom Unije.
- 20 Družba Hewlett-Packard in organizacija Reprobel sta pri predložitvenem sodišču zoper to sodbo vložili pritožbo.

21 Cour d'appel de Bruxelles je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je razlaga izraza ‚pravično nadomestilo‘ iz točk (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 odvisna od tega, ali reprodukcijo na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobi z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, opravi kateri koli uporabnik ali pa fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni? Če je odgovor pritrdilen, na katerih merilih mora temeljiti ta razlika v razlagi?
2. Ali je treba točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 razlagati tako, da je državam članicam dovoljeno, da določijo pravično nadomestilo za imetnike pravic v obliki:
 - (a) pavšalnega nadomestila, ki ga proizvajalec, uvoznik ali pridobitelj znotraj Skupnosti plača med dajanjem naprav, ki omogočajo razmnoževanje varovanih del, v promet na nacionalnem ozemlju in katerega znesek se izračuna izključno na podlagi hitrosti, s katero lahko fotokopirni stroj naredi določeno število kopij na minuto, brez vsakršnega drugega navezovanja na škodo, ki jo morda utrpijo imetniki pravic, ter
 - (b) sorazmernega nadomestila, določenega izključno s ceno na enoto, pomnoženo s številom narejenih kopij, ki je odvisna od tega, ali je dolžnik sodeloval pri pobiranju tega nadomestila, ki ga morajo plačati fizične ali pravne osebe, ki razmnožujejo dela, ali po potrebi namesto njih osebe, ki napravo za reproduciranje za plačilo ali brezplačno dajejo na razpolago drugim?

Če je odgovor na to vprašanje nikalen, katera so upoštevna in skladna merila, ki jih morajo države članice uporabiti, da se lahko nadomestilo v skladu s pravom Unije šteje za pravično in da se med zadevnimi osebami vzpostavi pravično ravnotežje?

3. Ali je treba točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 razlagati tako, da je državam članicam dovoljeno, da polovico pravičnega nadomestila za imetnike pravic dodelijo založnikom del, ki so jih ustvarili avtorji, brez kakršne koli obveznosti založnikov, da zagotovijo, da avtorjem – čeprav posredno – del nadomestila, za katero so prikrajšani, koristi?
 4. Ali je treba točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 razlagati tako, da je državam članicam dovoljeno, da vzpostavijo enotno ureditev pobiranja pravičnega nadomestila za imetnike pravic v obliki pavšalnega zneska in zneska, ki je odvisen od števila narejenih kopij, ki implicitno, vendar zanesljivo deloma vključuje razmnoževanje grafičnih izdaj glasbenih del in ponarejenih reprodukcij?“
- 22 Cour d'appel de Bruxelles je z vmesno sodbo z dne 7. februarja 2014 dovolilo intervencijo družbe Epson Europe BV v sporu o glavni stvari.

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

- 23 Organizacija Repobel in belgijska vlada izpodbijata dopustnost vprašanj o razlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, ker naj tak predlog za razlago ne bi bil povezan s predmetom spora o glavni stvari.
- 24 Glede tega so v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru sodelovanja med Sodiščem in sodišči držav članic, kot ga določa člen 267 PDEU, le nacionalna sodišča, ki odločajo o sporu in morajo prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki jo bodo izdala, pristojna, da ob upoštevanju posebnosti vsake zadeve presodijo o nujnosti sprejetja predhodne odločbe, da bi lahko izdala sodbo, in

upoštevnosti vprašanj, ki jih postavijo Sodišču. Zato je Sodišče načeloma zavezano odločiti, če se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije (sodba Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točka 21).

- 25 Ker za vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti, lahko Sodišče predlog nacionalnega sodišča tako zavrže samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z resničnostjo ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo potrebnih pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba Blanco Pérez in Chao Gómez, C-570/07 in C-571/07, EU:C:2010:300, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 26 To pa za obravnavani primer ne velja. Razvidno je namreč, da se zaprošena razlaga nanaša na pravo Unije in da ni očitno, da zaprošena razlaga člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 nima nobene zveze z resničnostjo ali predmetom spora o glavni stvari ali da je hipotetična, saj se pravično nadomestilo iz postopka v glavni stvari uporablja med drugim za fizične osebe v zvezi z reprodukcijo za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni.
- 27 Iz navedenega je razvidno, da so vprašanja za predhodno odločanje dopustna.

Prvo vprašanje

- 28 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 razlagati tako, da je treba v zvezi z izrazom „pravično nadomestilo“, ki ga vsebujeta, razlikovati glede na to, ali reprodukcijo na papirju ali podobnem mediju z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom opravi kateri koli uporabnik ali pa fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni.
- 29 V skladu s členom 5(2)(a) Direktive 2001/29 lahko države članice predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo katere koli fotografske tehnike ali kako drugače s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo (v nadaljevanju: izjema za razmnoževanje).
- 30 Ker člen 5(2)(a) Direktive 2001/29 ne določa natančneje niti uporabnikov, ki jim je izjema za razmnoževanje, ki jo določa, namenjena, niti namena reprodukcije iz te določbe, niti konteksta te reprodukcije, privaten ali ne, je treba tako izjemo razumeti tako, da zadeva vse kategorije uporabnikov, tudi fizične osebe, in to ne glede na namen reprodukcij, vključno s tistimi za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni.
- 31 Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 pa določa, da lahko države članice predvidijo take izjeme in omejitve pravice reproduciranja v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdelata fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo (v nadaljevanju: izjema za privatno reproduciranje).
- 32 Ker ta določba izrecno določa, da se nanaša na reprodukcije v „katerem koli mediju“, jo je treba razumeti tako, da se nanaša tudi na tiste na papirju ali podobnem mediju. Poleg tega, ker navedena določba ne določa natančneje zadevne tehnike reproduciranja, jo je treba razumeti tako, da s svojega področja uporabe ne izključuje reprodukcij z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom.
- 33 Iz tega izhaja, da se področji uporabe določb, ki določata izjemo za razmnoževanje in izjemo za privatno reproduciranje, deloma prekrivata.

- 34 Konkretnije, medtem ko reprodukcije, ki jih izdelajo fizične osebe za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni, lahko spadajo tako pod izjemo za razmnoževanje kot pod izjemo za privatno reproduciranje, pa reprodukcije, ki jih izdelajo uporabniki, ki niso fizične osebe, in reprodukcije, ki jih izdelajo fizične osebe za uporabo, ki ni privatna, ampak druga, ali v komercialne namene, spadajo samo pod izjemo za razmnoževanje.
- 35 V zvezi s pojmom „pravično nadomestilo“ je treba najprej poudariti, da je Sodišče že presodilo, da je pojem „pravično nadomestilo“ v smislu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 avtonomen pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati enotno v vseh državah članicah, ki so uvedle izjemo za privatno reproduciranje (sodba Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točka 37).
- 36 Sodišče je prav tako presodilo, da mora biti pravično nadomestilo obvezno izračunano na podlagi merila škode, povzročene avtorjem varovanih del. Iz uvodnih izjav 35 in 38 Direktive 2001/29 je namreč razvidno, da sta koncept in višina pravičnega nadomestila vezana na škodo, ki avtorju nastane z reproduciranjem njegovega varovanega dela brez njegovega dovoljenja. S tega vidika je treba pravično nadomestilo šteti za protidajatev za škodo, ki nastane temu avtorju (glej v tem smislu sodbo Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točki 40 in 42).
- 37 Zadeva, v kateri je bila izdana sodba Padawan (C-467/08, EU:C:2010:620), se je sicer specifično nanašala na člen 5(2)(b) Direktive 2001/29. Vendar je Sodišče v tej sodbi razložilo pojem pravičnega nadomestila z uporabo zlasti argumentov, ki se nanašajo na uvodno izjavo 35 te direktive in ki veljajo za vse izjeme, ki so določene v njenem členu 5 in za katere se zahteva pravično nadomestilo. Za sodno prakso, ki je izšla iz navedene sodbe in kot je navedena v točki 36 te sodbe, je treba zato šteti, da je prav tako po analogiji upoštevana za razlago člena 5(2)(a) navedene direktive (glej v tem smislu sodbo VG Wort in drugi, od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, točki 73 in 77).
- 38 Ta ugotovitev je podprta z argumentom, ki se nanaša na zahtevo po koherentnosti, ki velja za države članice pri uporabi izjem, ki jih zavezujejo, kot je razvidno iz zadnjega stavka uvodne izjave 32 Direktive 2001/29.
- 39 Koherentnosti pri uporabi teh izjem, ki se deloma prekrivajo, namreč ne bi bilo mogoče zagotoviti, če bi države članice lahko prosto določale način, kako je treba določiti pravično nadomestilo za reprodukcije, narejene pod enakimi pogoji, zgolj glede na to, ali so se odločile predvideti bodisi eno ali drugo od teh izjem, bodisi eno in drugo, hkrati ali postopno.
- 40 Na podlagi teh elementov je treba preučiti, ali je treba v zvezi s pravičnim nadomestilom pri uporabi izjeme za razmnoževanje razlikovati med reprodukcijami, ki jih izdelajo fizične osebe za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni, in reprodukcijami, ki jih izdelajo drugi uporabniki in/ali v druge namene.
- 41 V zvezi s tem je treba navesti, da ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 36 te sodbe, položaj, v katerem reprodukcije v okviru izjeme za razmnoževanje izdelata fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni, glede na pravično nadomestilo ni primerljiv s položajem, v katerem reprodukcije izdelata, čeprav v istem okviru izjeme za razmnoževanje, bodisi uporabnik, ki ni fizična oseba, bodisi fizična oseba, vendar ne za privatno uporabo, temveč za drugo, ali v neposredno ali posredno komercialne namene, saj škoda, ki imetnikom pravic nastane v enem ali drugem od teh položajev, praviloma ni enaka.
- 42 Zato je treba v okviru izjeme za razmnoževanje v zvezi s pravičnim nadomestilom razlikovati med izdelavo reprodukcij, ki jih naredijo fizične osebe za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni, na eni strani, in izdelavo reprodukcij, ki jih naredijo fizične osebe, vendar ne za privatno uporabo, temveč drugo, ali v neposredno ali posredno komercialne namene, ter izdelavo reprodukcij, ki jih naredijo druge kategorije uporabnikov, na drugi strani.

- 43 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 razlagati tako, da je treba v zvezi z izrazom „pravično nadomestilo“, ki ga vsebujeta, razlikovati glede na to, ali reprodukcijo na papirju ali podobnem mediju z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom opravi kateri koli uporabnik ali pa fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni.

Tretje vprašanje

- 44 S tretjim vprašanjem, ki ga je treba obravnavati na drugem mestu, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki državi članici dovoljuje, da del pravičnega nadomestila za imetnike pravic dodeli založnikom del, ki so jih ustvarili avtorji, brez kakršne koli obveznosti teh založnikov, da zagotovijo, da tem avtorjem – čeprav posredno – del nadomestila, za katero so prikrajšani, koristi.
- 45 Najprej je treba navesti, da je iz formulacije, ki jo je uporabilo predložitveno sodišče, razvidno, da se to vprašanje nanaša na primer, v katerem se zaradi nadomestila, izplačanega založnikom, ustrezno zmanjša nadomestilo, ki bi ga običajno morali dobiti imetniki pravice reproduciranja na podlagi Direktive 2001/29.
- 46 V skladu s točkama (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 je možnost držav članic, da predvidijo izjeme iz teh določb, pogojena z obveznostjo za te države, da imetnikom pravice reproduciranja zagotovijo pravično nadomestilo.
- 47 Založniki pa niso naštet med imetniki pravice reproduciranja, kot je določena v členu 2 Direktive 2001/29.
- 48 Ker je na eni strani pravično nadomestilo, dolgovano iz naslova izjem za razmnoževanje in privatno reproduciranje, namenjeno, kot je razvidno iz točke 36 te sodbe, povračilu škode, ki imetnikom pravic nastane zaradi reproduciranja njihovih del brez njihovega dovoljenja, in na drugi strani založniki niso imetniki izključne pravice reproduciranja v smislu člena 2 Direktive 2001/29, njim ne nastane nobena škoda v smislu teh dveh izjem. Torej ne smejo dobiti nadomestila iz naslova navedenih izjem, če bi bili zaradi tega imetniki pravic reproduciranja v celoti ali deloma prikrajšani za pravično nadomestilo, do katerega so iz naslova teh istih izjem upravičeni.
- 49 Iz navedenega je razvidno, da je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki državi članici dovoljuje, da del pravičnega nadomestila za imetnike pravic dodeli založnikom del, ki so jih ustvarili avtorji, brez obveznosti teh založnikov, da zagotovijo, da tem avtorjem – čeprav posredno – del nadomestila, za katero so prikrajšani, koristi.

Četrto vprašanje

- 50 S četrtem vprašanjem, ki ga je treba obravnavati na tretjem mestu, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, s katero je vzpostavljen nediferenciran sistem pobiranja pravičnega nadomestila, ki vključuje tudi reprodukcije grafičnih izdaj glasbenih del in ponarejene reprodukcije, narejene iz nezakonitega vira.
- 51 Najprej je treba v zvezi z grafičnimi izdajami glasbenih del navesti, da je iz besedila člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 izrecno razvidno, da so grafične izdaje glasbenih del izključene s področja uporabe izjeme za razmnoževanje. Zato se ne morejo upoštevati pri izračunu pravičnega nadomestila, vključno s primerom, v katerem bi reprodukcije grafičnih izdaj glasbenih del naredila fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso neposredno ali posredno komercialni.

- 52 Ob upoštevanju ugotovitve v točki 33 te sodbe isti sklep načeloma velja tudi glede izjeme za privatno reproduciranje. Če bi bilo drugače, bi obstajalo tveganje nekoherentnosti pri skupni ali vzporedni uporabi izjeme za privatno reproduciranje in izjeme za razmnoževanje s strani držav članic, kar bi bilo v nasprotju z zahtevo iz zadnjega stavka uvodne izjave 32 Direktive 2001/29.
- 53 Če bi bilo reproduciranje grafičnih izdaj glasbenih del dovoljeno v okviru ene od teh izjem in prepovedano v okviru druge, bi bil pravni položaj v zadevni državi članici protisloven in bi omogočal zaobiti prepoved dovolitve reproduciranja grafičnih izdaj glasbenih del.
- 54 V teh okoliščinah je treba izključitev grafičnih izdaj glasbenih del, določeno v členu 5(2)(a) Direktive 2001/29, razumeti tako, da njen namen ni zgolj omejiti obseg izjeme za razmnoževanje, ampak tudi vzpostaviti posebno ureditev za to vrsto varovanih predmetov, ki načeloma prepoveduje njihovo reproduciranje brez dovoljenja imetnikov pravic.
- 55 Iz tega izhaja, da točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 načeloma nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, s katero je vzpostavljen nediferenciran sistem pobiranja pravičnega nadomestila, ki vključuje tudi reprodukcije grafičnih izdaj glasbenih del.
- 56 Ob upoštevanju zadnjega stavka uvodne izjave 35 Direktive 2001/29 pa ni mogoče izključiti, da je mogoče v nekaterih omejenih in posameznih primerih za nedovoljeno reprodukcijo grafičnih izdaj glasbenih del, narejeno v okviru izjeme za privatno reproduciranje, če je škoda, ki jo lahko ta reprodukcija povzroči imetnikom pravic, minimalna, šteti, da je združljiva s posebno ureditvijo, navedeno v točki 54 te sodbe.
- 57 Dalje, v zvezi s ponarejenimi reprodukcijami je Sodišče že presodilo, da je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagati tako, da ne vključuje primera privatnih reprodukcij, narejenih iz nezakonitega vira (sodba ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 41).
- 58 Sodišče je namreč presodilo, da čeprav je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razumeti tako, da izjema za privatno reproduciranje imetnikom avtorske pravice sicer prepoveduje, da bi se sklicevali na svojo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo reprodukcije, v razmerju do oseb, ki naredijo privatne reprodukcije njihovih del, pa te določbe ni mogoče razumeti tako, da imetnikom avtorske pravice – poleg te izrecno določene omejitve – nalaga, naj dopuščajo kršitve njihovih pravic, do katerih lahko pride ob izdelavi privatnih reprodukcij (glej sodbo ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 31).
- 59 Sodišče je prav tako poudarilo, da iz uvodne izjave 22 Direktive 2001/29 izhaja, da se cilja ustrezne podpore razširjanju kulture ne sme doseči z žrtvovanjem strogega varstva pravic ali z dopuščanjem nezakonitih oblik distribuiranja ponarejenih ali piratskih del (sodba ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 36) in da lahko ob uporabi nacionalne zakonodaje, ki ne razlikuje med tem, ali je vir, iz katerega se opravi reproduciranje za privatno uporabo, zakonit ali nezakonit, ta zakonodaja krši nekatere pogoje iz člena 5(5) Direktive 2001/29 (sodba ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 38).
- 60 Prvič, priznanje, da se tako reproduciranje lahko opravi iz nezakonitega vira, bi opogumilo promet s ponarejenimi ali piratskimi deli, kar bi nujno zmanjšalo obseg zakonite prodaje ali drugih transakcij v zvezi z varovanimi deli, tako da bi se škodilo normalnemu izkoriščanju teh del (sodba ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 39).
- 61 Drugič, to bi lahko ob upoštevanju ugotovitve iz prejšnje točke te sodbe povzročilo neupravičeno škodo imetnikom avtorske pravice (sodba ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 40).

- 62 Te argumente, ki jih je Sodišče navedlo v okviru izjeme za privatno reproduciranje, je mogoče glede na njihovo naravo v celoti uporabiti v zvezi z izjemo za razmnoževanje. Zato je treba šteti, da je sodna praksa, navedena v točkah od 58 do 61 te sodbe, upoštevna v okviru razlage zadnjenavedene izjeme.
- 63 Taka razlaga izjeme za razmnoževanje je podprta s tem, da se izjema za privatno reproduciranje nanaša na reprodukcije v „katerem koli mediju“, naj bo to papir ali podoben medij, z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom. Izvajanje teh dve izjem s strani držav članic pa bi lahko bilo nekoherentno, kar bi bilo v nasprotju z zahtevo, ki je razvidna iz zadnjega stavka uvodne izjave 32 Direktive 2001/29, če bi se za izjemo za razmnoževanje štelo, da drugače od izjeme za privatno reproduciranje vključuje ponarejene reprodukcije.
- 64 Na četrto vprašanje je torej treba odgovoriti, da točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, s katero je vzpostavljen nediferenciran sistem pobiranja pravičnega nadomestila, ki vključuje tudi reprodukcije grafičnih izdaj glasbenih del in ponarejene reprodukcije, narejene iz nezakonitih virov.

Drugo vprašanje

- 65 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem, ki ga je treba obravnavati nazadnje, v bistvu sprašuje, ali točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki za financiranje pravičnega nadomestila imetnikom pravic združuje dve obliki nadomestila, in sicer na eni strani pavšalno nadomestilo, ki ga ob dajanju naprav, ki omogočajo reproduciranje varovanih del, v promet na nacionalnem ozemlju pred reproduciranjem plača njihov proizvajalec, uvoznik ali pridobitelj znotraj Skupnosti in katerega znesek se izračuna izključno na podlagi hitrosti, s katero lahko delajo reprodukcije, ter na drugi strani sorazmerno nadomestilo, ki se pobere po reproduciranju in ki se določi izključno s ceno na enoto, pomnoženo s številom narejenih reprodukcij, ki je poleg tega odvisna od tega, ali je dolžnik sodeloval pri pobiranju tega nadomestila, ki ga morajo načeloma plačati fizične ali pravne osebe, ki reproducirajo dela.
- 66 Sistem iz postopka v glavni stvari se kaže kot kombinirani sistem nadomestil, ki za namene financiranja pravičnega nadomestila vključuje hkrati nadomestilo, ki se določi pred reproduciranjem na podlagi hitrosti, s katero naprava tehnično opravlja reprodukcije, in nadomestilo, ki se določi po reproduciranju na podlagi števila narejenih reprodukcij.
- 67 Na prvem mestu, v zvezi z nadomestilom, ki se določi pred reproduciranjem, se predložitveno sodišče sprašuje zlasti, ali je najvišja hitrost, s katero naprava dela reprodukcije, upoštevno merilo za določitev dajatve, ki jo morajo ob dajanju naprav, ki omogočajo reproduciranje varovanih del, v promet na nacionalnem ozemlju plačati njihovi proizvajalci, uvozniki ali pridobitelji znotraj Skupnosti.
- 68 V zvezi s tem je treba najprej spomniti, kot je bilo opozorjeno v točkah 36 in 37 te sodbe, da je na eni strani namen pravičnega nadomestila ustrezno povrniti škodo imetnikom avtorskih pravic za reproduciranje varovanih del brez njihovega dovoljenja. Zato ga je treba šteti za protidajatev za škodo, ki je nastala tem imetnikom in ki izvira iz reproduciranja. Na drugi strani je treba sodno prakso Sodišča glede merila škode uporabiti v okviru tako izjeme za privatno reproduciranje kot izjeme za razmnoževanje.
- 69 Iz tega izhaja, na eni strani, da je pravično nadomestilo načeloma namenjeno povračilu škode, ki je nastala zaradi dejansko narejenih reprodukcij (v nadaljevanju: merilo dejanske škode), in na drugi strani, da morajo načeloma osebe, ki so ustvarile reprodukcije, povrniti škodo v zvezi z njimi s financiranjem nadomestila, ki bo izplačano imetniku pravic (glej sodbo Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točka 45).

- 70 Sodišče pa je priznalo, da lahko države članice ob upoštevanju praktičnih težav pri identifikaciji uporabnikov in pri tem, da se jih obveže povrniti škodo, ki jo povzročajo imetnikom pravic, uvedejo dajatev, ki se ne naloži zadevnim uporabnikom, temveč osebam, ki razpolagajo z opremo, napravami in nosilci za digitalno reproduciranje in ki na tej podlagi pravno ali dejansko dajejo to opremo na voljo tem uporabnikom ali zanje opravijo storitev reproduciranja ter ki lahko prevajajo strošek dajatve na uporabnike (glej v tem smislu sodbo Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točki 46 in 48).
- 71 Gotovo je, da zneska take dajatve, ki se določi pred reproduciranjem, ni mogoče določiti na podlagi merila dejanske škode, saj njen obseg ob dajanju zadevnih naprav v promet na nacionalnem ozemlju ni znan. To dajatev je zato nujno treba oblikovati kot pavšalno.
- 72 V zvezi s tem je treba navesti, da se za osebe, ki so jim bile te naprave dane na voljo, legitimno domneva, da bodo v celoti koristile to razpolaganje, to pomeni, da se šteje, da bodo v celoti izkoristile funkcije navedenih naprav, vključno s funkcijo reproduciranja. Iz tega izhaja, da že sposobnost teh naprav za izdelovanje reprodukcij zadostuje za utemeljitev uporabe dajatve za zadevne osebe (glej v tem smislu sodbo Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točki 55 in 56).
- 73 Iz sodne prakse, navedene v prejšnji točki te sodbe, pa ni mogoče izpeljati, da se šteje, da bodo vse osebe, ki so jim take naprave dane na voljo, v celoti izkoristile njihovo tehnično sposobnost reproduciranja, pri čemer ta sposobnost ustreza maksimalnemu številu reprodukcij, ki jih je tehnično mogoče narediti v nekem času.
- 74 Gotovo je namreč, da ker različne kategorije pridobiteljev ali uporabnikov nimajo enakih potreb in zanje ne veljajo enake omejitve, kot so te iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, bodo različne kategorije pridobiteljev ali uporabnikov tehnično sposobnost neke naprave izkoristile le v okviru teh potreb in omejitev.
- 75 Izkoriščanje tehnične sposobnosti naprave za reproduciranje se razlikuje zlasti glede na to, ali zadevna oseba produkcije dela za javno ali privatno uporabo, v komercialne ali druge namene.
- 76 Pri nadomestilu, katerega znesek je določen pavšalno in katerega plačilo je naloženo osebam, ki dajejo naprave na voljo fizičnim ali pravnim osebam za reproduciranje, je to razlikovanje načeloma treba upoštevati, saj lahko ocena škode privede do precej različnih rezultatov glede na položaje, navedene v prejšnji točki te sodbe.
- 77 Iz navedenega je razvidno, da točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta pavšalnemu nadomestilu, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki ga pred reproduciranjem plača proizvajalec, uvoznik ali pridobitelj znotraj Skupnosti ob dajanju naprave v promet na nacionalnem ozemlju, če se znesek tega nadomestila določi zgolj na podlagi hitrosti, s katero lahko ta naprava tehnično dela produkcije.
- 78 Na drugem mestu, v zvezi z nadomestilom, ki se plača po reproduciranju, se predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali pravo Unije dovoljuje državi članici, da je znesek dajatve, ki jo morajo plačati fizične ali pravne osebe, ki reproducirajo dela, odvisen od tega, ali te osebe sodelujejo pri pobiranju dajatve ali ne.
- 79 V zvezi s tem je treba navesti, kot je bilo opozorjeno v točki 36 te sodbe, da je namen pravičnega nadomestila povrniti škodo, povzročeno imetnikom pravic. Škoda, povzročena avtorju, pa je enaka ne glede na to, ali dolžnik pri pobiranju take dajatve sodeluje ali ne.
- 80 To, ali dolžnik sodeluje ali ne, tako ne more biti ustrezno merilo za razlikovanje zneska dajatve, ki je namenjena financiranju pravičnega nadomestila po reproduciranju.

- 81 Na tretjem in zadnjem mestu je treba preučiti, ali točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki vzpostavlja kombiniran sistem, ki vključuje hkrati pavšalno nadomestilo, ki se plača pred reproduciranjem, in sorazmerno nadomestilo, ki se plača po njem.
- 82 V zvezi s tem iz sodne prakse, navedene v točki 69 te sodbe, implicitno izhaja, da je lahko uvedba dajatve, ki se določi pred reproduciranjem, dovoljena le subsidiarno, če ni mogoče identificirati uporabnikov in zato ni mogoče oceniti dejanske škode, ki je nastala imetnikom pravic.
- 83 Vendar glede na možnost držav članic, da določijo podrobna pravila financiranja in pobiranja pravičnega nadomestila ter njegovo raven, ni mogoče *a priori* šteti, da sistem, ki združuje pavšalno nadomestilo, ki se določi pred reproduciranjem, in sorazmerno nadomestilo, ki se določi po njem, ni združljiv s točkama (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29.
- 84 Tak sistem pa mora kot celota omogočati pobiranje dajatve iz naslova pravičnega nadomestila, katere znesek v bistvu ustreza dejanski škodi, ki je nastala imetnikom pravic, pri čemer pa se ne zdi, da bi imela država članica, ki bi se odločila uvesti obliko nadomestila, ki se določi pred reproduciranjem in katerega znesek je odvisen od števila narejenih reprodukcij, praktične težave pri identifikaciji in ocenjevanju, navedene v točki 82 te sodbe.
- 85 Da bi lahko sistem, ki združuje pavšalno nadomestilo, ki se določi pred reproduciranjem, in sorazmerno nadomestilo, ki se določi po reproduciranju, kot je ta iz postopka v glavni stvari, izpolnil pogoj, naveden v prejšnji točki te sodbe, mora vsebovati mehanizme, zlasti vračila, ki so namenjeni popraviti vsakršnega položaja „čezmernega nadomestila“ v škodo te ali one kategorije uporabnikov (glej po analogiji sodbo Amazon.com International Sales in drugi, C-521/11, EU:C:2013:515, točki 30 in 31).
- 86 Tako „čezmerno nadomestilo“ ne bi bilo namreč združljivo z zahtevo iz uvodne izjave 31 Direktive 2001/29, v skladu s katero je treba zagotoviti pravično ravnotežje med imetniki pravic in uporabniki varovanih predmetov.
- 87 Natančneje, tak kombinirani sistem nadomestila mora vsebovati mehanizme, zlasti vračila, ki omogočajo dopolnilno uporabo meril dejanske škode in pavšalno določene škode.
- 88 Iz navedenega je razvidno, da točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki vzpostavlja sistem, ki za financiranje pravičnega nadomestila imetnikom pravic združuje dve obliki nadomestila, in sicer na eni strani pavšalno nadomestilo, ki ga ob dajanju naprav, ki omogočajo reproduciranje varovanih del, v promet na nacionalnem ozemlju pred reproduciranjem plača njihov proizvajalec, uvoznik ali pridobitelj znotraj Skupnosti, ter na drugi strani sorazmerno nadomestilo, ki se plača po reproduciranju, ki se določi izključno s ceno na enoto, pomnoženo s številom narejenih reprodukcij, in ki ga morajo plačati fizične ali pravne osebe, ki te reprodukcije naredijo, če
- je pavšalno nadomestilo, ki se plača pred reproduciranjem, izračunano zgolj na podlagi hitrosti, s katero lahko zadevna naprava dela reprodukcije;
 - se sorazmerno nadomestilo, ki se plača po reproduciranju, spreminja glede na to, ali je dolžnik pri pobiranju tega nadomestila sodeloval ali ne;
 - kombinirani sistem kot celota ne vsebuje mehanizmov, zlasti vračila, ki bi omogočali dopolnilno uporabo meril dejanske škode in pavšalno določene škode v zvezi z različnimi kategorijami uporabnikov.

Stroški

- ⁸⁹ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. Točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da je treba v zvezi z izrazom „pravično nadomestilo“, ki ga vsebujeta, razlikovati glede na to, ali reprodukcijo na papirju ali podobnem mediju z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom opravi kateri koli uporabnik ali pa fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni.
2. Točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki državi članici dovoljuje, da del pravičnega nadomestila za imetnike pravic dodeli založnikom del, ki so jih ustvarili avtorji, brez obveznosti teh založnikov, da zagotovijo, da tem avtorjem – čeprav posredno – del nadomestila, za katero so prikrajšani, koristi.
3. Točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, s katero je vzpostavljen nediferenciran sistem pobiranja pravičnega nadomestila, ki vključuje tudi reprodukcije grafičnih izdaj glasbenih del in ponarejene reprodukcije, narejene iz nezakonitih virov.
4. Točki (a) in (b) člena 5(2) Direktive 2001/29 nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki vzpostavlja sistem, ki za financiranje pravičnega nadomestila imetnikom pravic združuje dve obliki nadomestila, in sicer na eni strani pavšalno nadomestilo, ki ga ob dajanju naprav, ki omogočajo reproduciranje varovanih del, v promet na nacionalnem ozemlju pred reproduciranjem plača njihov proizvajalec, uvoznik ali pridobitelj znotraj Skupnosti, ter na drugi strani sorazmerno nadomestilo, ki se plača po reproduciranju, ki se določi izključno s ceno na enoto, pomnoženo s številom narejenih reprodukcij, in ki ga morajo plačati fizične ali pravne osebe, ki te reprodukcije naredijo, če:
 - je pavšalno nadomestilo, ki se plača pred reproduciranjem, izračunano zgolj na podlagi hitrosti, s katero lahko zadevna naprava dela reprodukcije;
 - se sorazmerno nadomestilo, ki se plača po reproduciranju, spreminja glede na to, ali je dolžnik pri pobiranju tega nadomestila sodeloval ali ne;
 - kombinirani sistem kot celota ne vsebuje mehanizmov, zlasti vračila, ki bi omogočali dopolnilno uporabo meril dejanske škode in pavšalno določene škode v zvezi z različnimi kategorijami uporabnikov.

Podpisi